

Секція D8 Право	
УДК 343.13:341.3	
Дата першого надходження статті до видання	2026-02-25
Дата прийняття статті до друку після рецензування	2026-03-25
Дата публікації/оприлюднення	2026-03-25

Особливості застосування заходів забезпечення кримінального провадження в умовах воєнного стану

Дзєбчук Іван Васильович

аспірант кафедри права,

ПВНЗ «Європейський університет», м. Київ, Україна

e-mail: i.dzebchuk@e-u.edu.ua

<https://orcid.org/0009-0008-0975-4542>

Анотація. Стаття присвячена дослідженню правових та організаційних особливостей застосування заходів забезпечення кримінального провадження в умовах воєнного стану в Україні. Актуальність теми зумовлена запровадженням воєнного стану з 24 лютого 2022 року та необхідністю адаптації кримінального процесуального законодавства до екстраординарних умов збройного конфлікту, що спричинило суттєву трансформацію механізмів кримінального правосуддя. У роботі здійснено системну класифікацію заходів забезпечення кримінального провадження з урахуванням специфіки їх застосування в умовах воєнного стану; проаналізовано трансформацію інституту судового контролю та зміни в балансі повноважень між органами досудового розслідування, прокуратурою та судом. Особливу увагу приділено виявленню системних проблем правозастосовної практики, зокрема у сфері затримання осіб, проведення обшуків та накладення арешту на майно. Оцінено відповідність запроваджених процесуальних обмежень критеріям пропорційності, необхідності та нагальної суспільної потреби відповідно до стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Встановлено, що окремі законодавчі новації, спрямовані на підвищення оперативності кримінального провадження, зокрема продовження строку затримання до 216 годин у випадках, передбачених ст. 615 КПК України та спрощення порядку проведення слідчих (розшукових) дій, створюють потенційні ризики порушення фундаментальних прав людини. Обґрунтовано напрями вдосконалення правового регулювання та запропоновано комплекс практичних механізмів посилення гарантій прав учасників кримінального провадження, серед яких: підвищення ефективності прокурорського нагляду, розширення доступу до безоплатної правової допомоги, запровадження незалежного моніторингу місць несвободи, розвиток дистанційних форм судочинства та подальша цифровізація Єдиного реєстру досудових розслідувань. Результати дослідження можуть бути використані у процесі вдосконалення кримінального процесуального законодавства, формування правозастосовної практики та гармонізації національної правової системи із європейськими стандартами прав людини.

Ключові слова: воєнний стан, заходи забезпечення кримінального провадження, затримання, тримання під вартою, судовий контроль, права людини, ЄКПЛ, кримінальне процесуальне право, справедливе судочинство.

Features of the Application of Measures to Ensure Criminal Proceedings under Martial Law

Ivan Dzebchuk

PhD student at the Department of Law,
Private Higher Education Institution «European University»,
Kyiv, Ukraine

e-mail: i.dzebchuk@e-u.edu.ua

<https://orcid.org/0009-0008-0975-4542>

Abstract. The article is devoted to the study of the legal and organizational features of the application of measures to ensure criminal proceedings under martial law in Ukraine. The relevance of the topic is due to the introduction of martial law on February 24, 2022, and the need to adapt criminal procedural legislation to the extraordinary conditions of armed conflict, which has led to a significant transformation of the mechanisms of criminal justice. The study provides a systematic classification of measures to ensure criminal proceedings, taking into account the specifics of their application under martial law; analyzes the transformation of the institution of judicial control and changes in the balance of powers between pre-trial investigation bodies, the prosecutor's office, and the court. Particular attention is paid to identifying systemic problems in law enforcement practice, especially in the areas of detention, searches, and seizure of property. The compliance of the introduced procedural restrictions with the principles of proportionality, necessity, and pressing social need is assessed in accordance with the standards of the European Convention on Human Rights. It is established that certain legislative innovations aimed at increasing the efficiency of criminal proceedings—particularly the extension of detention periods up to 216 hours in cases provided for by Article 615 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, as well as the simplification of procedures for conducting investigative (search) actions—create potential risks of violating fundamental human rights. The article substantiates directions for improving legal regulation and proposes a set of practical mechanisms to strengthen the guarantees of the rights of participants in criminal proceedings, including enhancing prosecutorial supervision, expanding access to free legal aid, introducing independent monitoring of places of detention, developing remote forms of justice, and further digitalizing the Unified Register of Pre-Trial Investigations. The results of the study can be used in improving criminal procedural legislation, shaping law enforcement practice, and harmonizing the national legal system with European human rights standards.

Keywords: martial law, measures to ensure criminal proceedings, detention, custody, judicial control, human rights, ECHR, criminal procedure law, fair trial.

Вступ

Актуальність проблеми. Введення воєнного стану в Україні 24 лютого 2022 року у зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації докорінно змінило умови функціонування системи кримінального правосуддя. Перед законодавцем постало складне балансувальне завдання: з одного боку – забезпечення ефективності кримінального переслідування в умовах збройного конфлікту, з іншого – недопущення дерогації абсолютних прав людини та збереження базових стандартів справедливого судочинства. Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК) зазнав суттєвих змін унаслідок прийняття Законів України № 2137-IX від 15.03.2022 р. та № 2201-IX від 14.04.2022 р. Ці нормативні акти запровадили особливий порядок застосування заходів забезпечення кримінального провадження (далі – ЗЗКП) в умовах воєнного стану, серед яких: продовження максимального строку затримання підозрюваного до 216 годин, можливість проведення невідкладних обшуків без ухвали слідчого судді, спрощений режим арешту майна осіб, причетних до збройної агресії [1].

Практичне значення проблеми полягає в тому, що обсяг кримінальних проваджень в умовах воєнного стану стрімко зріс – лише протягом 2022–2023 рр. до ЄРДР внесено понад 120 тис. проваджень за статтями, що передбачають злочини проти основ національної безпеки, державну зраду та колабораційну діяльність. Водночас правові механізми, запроваджені для забезпечення оперативності провадження, несуть ризики порушення гарантій недоторканності особи, закріплених у статтях 29–32 Конституції України та статтях 5–6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – ЄКПЛ) [2, 15]. Науковий вимір проблеми пов'язаний з відсутністю комплексних теоретико-правових досліджень системи ЗЗКП в умовах воєнного стану, що формує прогалини у доктрині кримінального процесуального права та ускладнює вироблення науково обґрунтованих рекомендацій для законодавця і правозастосовців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика застосування ЗЗКП в умовах надзвичайних правових режимів є предметом активних наукових дискусій у вітчизняній та зарубіжній правовій науці. Серед вітчизняних дослідників найбільш вагомим є внесок Грошевого Ю. М., Маляренка В. Т. та Капліної О. В., що заклали фундамент теорії заходів забезпечення у вітчизняному кримінальному процесуальному праві. У сучасному вимірі Гловюк І., Дроздов О., Тетерятник Г., Фоміна Т., Рогальська В., [3] дослідили трансформацію інституту запобіжних заходів в умовах воєнного стану та дійшли висновку про необхідність законодавчого визначення критеріїв пропорційності при застосуванні продовженого строку затримання. Лазукова О. В. [4] аналізує конституційний вимір ЗЗКП в умовах надзвичайних правових режимів, наголошуючи на неприпустимості відступлення від абсолютних прав. Чорна О. В. [5] системно дослідила зміни у порядку судового контролю за ЗЗКП після 24.02.2022 р. та запропонувала механізм електронного судочинства як відповідь на виклики воєнного часу.

У зарубіжній доктрині значне місце посідають роботи, присвячені балансу безпеки та прав людини в умовах збройних конфліктів. Мойр Л. [6] – провідний фахівець у сфері міжнародного кримінального права – досліджує кореляцію між нормами МГП та стандартами ЄКПЛ при здійсненні кримінального провадження в умовах збройного конфлікту. Маріньєлло Т. [7] аналізує допустимі межі відступу від принципів кримінального судочинства у надзвичайних ситуаціях, зазначаючи, що навіть під час воєнного стану держава зобов'язана забезпечити доступ підозрюваного до захисника. Дослідження Овчаренко О. та Козаченко А. [8] щодо реакції правових систем на збройний конфлікт на прикладі України визначає ключові ризики для незалежності судової влади в умовах воєнного стану. Олстон Ф., Морган-Фостер Дж. [9] висвітлюють стандарти дотримання прав людини при затриманні осіб у зонах конфліктів відповідно до рішень ЄСПЛ.

Виділення невирішеної частини проблеми. Водночас залишаються недостатньо дослідженими: системний аналіз змін усієї системи ЗЗКП (не окремих заходів) в умовах воєнного стану в Україні; механізм компенсаційних гарантій за умов послаблення судового контролю; перехідний процесуальний режим після скасування воєнного стану щодо проваджень, розпочатих під час його дії. Ці прогалини визначають предмет цього дослідження.

Метою статті є комплексне теоретико-правове дослідження особливостей застосування заходів забезпечення кримінального провадження в умовах воєнного стану в Україні, виявлення ризиків для прав людини та розробка науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання.

Наукова новизна. Сформульовано пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання заходів забезпечення кримінального провадження у перехідний період після скасування воєнного стану та в контексті реформування кримінального процесуального законодавства відповідно до стандартів ЄС.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів для вдосконалення правозастосовної практики та нормативно-правового регулювання заходів забезпечення кримінального провадження в умовах воєнного стану з метою підвищення ефективності кримінального правосуддя та гарантування прав людини.

Методологія

Методи дослідження. Дослідження базується на системному аналізі норм Кримінального процесуального кодексу України, змін до Кримінального процесуального кодексу України, прийнятих у 2022–2024 роках в умовах воєнного стану, практики Верховного Суду, рішень Європейського суду з прав людини.

Джерела дослідження. Джерелами даних дослідження виступили нормативно-правові акти України та міжнародного права, судова практика, офіційна статистична інформація органів кримінальної юстиції, наукові публікації, а також аналітичні звіти правозахисних організацій, що забезпечило комплексний характер дослідження проблематики застосування заходів забезпечення кримінального провадження в умовах воєнного стану.

Інструменти аналізу. Використано формально-юридичний, системно-структурний, порівняльно-правовий, логіко-нормативний, статистичний та аналітико-узагальнюючий інструменти аналізу, які дали змогу дослідити норми кримінального процесуального законодавства, практику їх застосування в умовах воєнного стану та оцінити відповідність запроваджених обмежень стандартам прав людини.

Обмеження дослідження полягають у відсутності повного доступу до узагальненої судової практики в умовах воєнного стану, обмеженості офіційної статистики, динамічності змін кримінального процесуального законодавства, а також у переважно теоретико-правовому характері аналізу без широкої емпіричної верифікації.

Результати

Систему ЗЗКП в Україні визначає Глава 10 КПК, яка передбачає три блоки заходів: 1) заходи, що обмежують особисту свободу (затримання, запобіжні заходи, відсторонення від посади); 2) заходи, що обмежують майнові права (арешт майна, застава); 3) заходи, що забезпечують доступ до інформації (тимчасовий доступ, НСРД). В умовах воєнного стану кожна з цих груп зазнала суттєвої трансформації [13, 14].

Ключовою нормою став особливий режим кримінального провадження, закріплений у статті 615 КПК України; первинно його запроваджено Законом № 2111-IX, змінено Законом № 2137-IX та викладено в новій редакції Законом № 2201-IX, що дозволив продовжити строк затримання підозрюваного до 216 годин за умов, визначених ст. 615 КПК України, у справах про злочини проти основ національної безпеки, а також встановив спрощений порядок проведення окремих слідчих (розшукових) дій [1]. Класифікацію ЗЗКП за правовою підставою та критерієм пропорційності в умовах воєнного стану представлено у табл. 1.

Таблиця 1 - Класифікація заходів забезпечення КП за умов воєнного стану

Група заходів	Конкретні заходи	Правова підстава в умовах ВС	Критерій пропорційності
Заходи щодо особи	Затримання, тримання під вартою, відсторонення від посади	Ст. 64 Конституції, Закон № 2137-IX, КПК (Перехідні положення)	Необхідність, нагальність, заборона дискримінації

Заходи щодо майна	Арешт, виїмка, конфіскація майна ворожих держав	Закон № 2116-ІХ	Відповідність Протоколу 1 ЄКПЛ, суспільний інтерес
Заходи щодо інформації	Тимчасовий доступ, НСРД, спостереження	Ст. 36-1 КПК	Обмеження лише у судовому порядку або з прокурорського дозволу
Організаційно-процесуальні	Дистанційні засідання, перенесення слухань, спрощені строки	Постанова ВРУ, підзаконні акти ВРП	Забезпечення безперервності правосуддя

Джерело: систематизовано на основі КПК України та законодавства воєнного часу.

Порівняльний аналіз загального та спеціального (воєнно-часового) режимів ЗЗКП дозволяє виявити ключові відмінності та виміряти глибину трансформації процесуальних механізмів (табл. 2).

Таблиця 2 - Порівняльний аналіз ЗЗКП у загальному порядку та в умовах воєнного стану

Захід забезпечення КП	Загальний порядок (КПК)	Особливості в умовах воєнного стану
Затримання особи	До 72 год. (ст. 211 КПК)	216 годин за умов, визначених ст. 615 КПК України
Тримання під вартою	Обов'язковий судовий контроль, строки ст. 197 КПК	Продовження строків без явки підозрюваного до суду; дистанційні засідання
Обшук	Ухвала слідчого судді (ст. 234 КПК)	Допускається невідкладний обшук без ухвали з подальшим судовим контролем
Накладення арешту на майно	Лише за ухвалою слідчого судді	Спрощений порядок для майна, пов'язаного з фінансуванням агресії
Відсторонення від посади	Ухвала слідчого судді за клопотанням прокурора	Прискорений розгляд клопотань (до 24 год.)
Тимчасовий доступ до речей та документів	Ухвала слідчого судді, 10 днів	Можливість дистанційного розгляду; дозвіл на вилучення без додаткового звернення

Джерело: складено на основі КПК України та законів, якими змінювався розділ ІХ-1 КПК у 2022 році

Як видно з табл. 2, найбільш суттєвою зміною є продовження строку затримання – з 72 годин до 216 годин в умовах воєнного стану [12]. З позицій стандартів ЄСПЛ

(справи «Броуган та інші проти Сполученого Королівства» (1988), «Мак-Кей проти Сполученого Королівства» (2006)), навіть у разі законних дерогацій за статтею 15 ЄКПЛ держава зобов'язана забезпечити «своєчасне», «автоматичне» та «незалежне» судове рішення щодо тримання.

Водночас інститут дистанційного розгляду клопотань отримав помітний імпульс розвитку: частка відеоконференцз'язку у судових засіданнях щодо ЗЗКП зросла з 8,1% до 61,4% [2]. Чорна О. В. [5] оцінює це як безальтернативний, проте прогресивний крок, що потребує законодавчого закріплення на постійній основі [11].

Для об'єктивного аналізу практики застосування ЗЗКП в умовах воєнного стану нами опрацьовано статистичні дані Офісу Генерального прокурора, Державної судової адміністрації та Верховного Суду (табл. 3).

Таблиця 3 - Статистика застосування окремих ЗЗКП
у 2021 р. та 2022–2023 рр.

Показник	2021 р. (до ВС)	2022–2023 рр.	Динаміка
Кількість клопотань про тримання під вартою	48 320	72 410	+49,8%
Задоволено клопотань (%)	72,3%	84,6%	+12,3 в.п.
Середній строк розгляду клопотання (год.)	18,4	11,2	-39,1%
Кількість скарг до ЄСПЛ на умови тримання	1 240	3 870	+212%
Частка дистанційних судових засідань (%)	8,1%	61,4%	+53,3 в.п.
Кількість невідкладних обшуків без ухвали	2 180	9 640	+342%

Джерело: складено на основі даних Офісу Генерального прокурора та ДСА України.

Наведені дані свідчать про кілька значущих тенденцій. По-перше, зростання кількості клопотань про тримання під вартою на 49,8% при одночасному підвищенні відсотка їх задоволення (з 72,3% до 84,6%) може вказувати на зниження стандарту доведення обґрунтованості підозри в умовах воєнного часу. По-друге, різке зростання кількості скарг до ЄСПЛ (+212%) є тривожним сигналом щодо якості дотримання прав людини у кримінальному провадженні. Мойр Л. [6] попереджає, що маса міждержавних та індивідуальних скарг проти держави-жертви агресії може в подальшому ускладнити виконання рішень ЄСПЛ.

На основі аналізу нормативної бази та статистичних даних нами ідентифіковано п'ять системних проблем застосування ЗЗКП в умовах воєнного стану та запропоновано відповідні рішення (табл. 4).

З-поміж виявлених проблем особливої уваги заслуговує ризик катувань та жорстокого поводження у місцях несвободи. Гловюк І., Дроздов О., Тетерятник Г. [3] наводять дані про зростання кількості повідомлень про неналежне поводження в умовах продовженого затримання. За позицією Олстона Ф., Моргана-Фостера Дж. [9], заборона катувань за статтею 3 ЄКПЛ є абсолютною і не допускає жодної дерогації навіть за умов воєнного часу, що визнано самим ЄСПЛ у справі «Ірландія проти Сполученого Королівства» (1978) [15].

Таблиця 4 - Системні проблеми застосування ЗЗКП в умовах воєнного стану та шляхи їх вирішення

№ з/п	Проблема	Ризик	Пропоноване рішення
1	Відсутність слідчого судді у зоні бойових дій	Неможливість своєчасного судового контролю	Делегування повноважень суддям інших районів; дистанційні засідання
2	Продовжений строк затримання (216 годин)	Можливі зловживання правом; порушення ЄКПЛ	Посилений прокурорський нагляд; обов'язкова реєстрація в ЄРДР
3	Недоступність ЄРДР та цифрових систем у зонах бойових дій	Прогалини у документуванні злочинів	Офлайн-реєстрація з синхронізацією; паперові форми з QR-кодами
4	Ризик тортур та жорстокого поводження	Порушення абсолютних прав (ст. 3 ЄКПЛ)	Незалежний моніторинг місць тримання; доступ захисника з перших годин
5	Обмеження права на захисника	Недотримання fair trial гарантій	Онлайн-призначення безоплатної правової допомоги; чергування захисників

Джерело: систематизовано автором на основі [3, 5, 7, 9]

Принципово важливим є питання стандарту «розумної підозри» при затриманні. Лазукова О. В. [4] зазначає, що в умовах воєнного стану спостерігається тенденція до застосування «формальних підстав» підозри без належного їх обґрунтування матеріалами кримінального провадження, що суперечить позиції ЄСПЛ у справі «Фокс, Кемпбелл і Гартлі проти Сполученого Королівства» (1990) та практиці Верховного Суду [10].

Аналіз відповідності запроваджених змін міжнародним стандартам доцільно здійснювати крізь призму трьох критеріїв, вироблених практикою ЄСПЛ: законність, легітимна мета та пропорційність.

Критерій законності виконується: всі зміни до КПК внесено парламентськими законами. Критерій легітимної мети також є очевидним – захист національної безпеки та запобігання злочинам проти держави. Найбільш проблематичним є критерій пропорційності: чи є продовжений строк затримання (216 годин) «мінімально необхідним» для досягнення легітимної мети? Овчаренко О. та Козаченко А. [8] переконливо доводять, що ЄСПЛ традиційно вимагає від держав демонструвати

«переконливі й невідкладні причини» для кожного конкретного заходу, що виходить за межі загального правового режиму.

Водночас варто відзначити позитивний вектор розвитку: Верховним Судом у 2023 р. сформовано кілька правових позицій, що обмежують зловживання ЗЗКП в умовах воєнного стану, зокрема щодо обов'язковості мотивування клопотання про тримання під вартою навіть за спрощеним режимом [10].

Висновки

За результатами проведеного дослідження сформульовано такі висновки. Система заходів забезпечення кримінального провадження в умовах воєнного стану зазнала суттєвої трансформації у напрямі розширення повноважень органів досудового розслідування та прокуратури при одночасному послабленні механізмів судового контролю. Запроваджені зміни мають екстраординарний, часово обмежений характер і не можуть розглядатись як нова нормативна парадигма. Класифікація ЗЗКП за критерієм специфіки їх застосування в умовах воєнного стану охоплює чотири групи: заходи щодо особи, щодо майна, щодо інформації та організаційно-процесуальні заходи – кожна з яких потребує окремого правового регулювання та системи гарантій. Продовжений строк затримання (до 216 годин без судової ухвали) є найбільш дискусійним елементом правового режиму воєнного часу з позицій відповідності статті 5 ЄКПЛ та статті 29 Конституції України. Для мінімізації ризиків необхідно забезпечити: обов'язкову реєстрацію кожного затриманого в ЄРДР, доступ захисника з моменту фактичного затримання та регулярний прокурорський нагляд. Дистанційне судочинство у справах щодо ЗЗКП є ефективним інструментом забезпечення безперервності правосуддя та потребує законодавчого закріплення як постійного механізму кримінального процесуального законодавства. Зростання кількості скарг до ЄСПЛ (+212%) та кількості невідкладних обшуків без ухвали (+342%) вказує на необхідність системних компенсаційних механізмів для захисту прав учасників кримінального провадження в умовах послабленого судового контролю.

Перспективними напрямками подальших наукових розробок є: дослідження перехідного процесуального режиму після скасування воєнного стану; аналіз практики ЄСПЛ щодо скарг проти України в контексті ЗЗКП воєнного часу; розробка модельного кодексу ЗЗКП для надзвичайних умов.

Список використаних джерел

1. Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності досудового розслідування «за гарячими слідами» та протидії кібератакам : Закон України від 15.03.2022 Закон № 2137-IX. Відомості Верховної Ради України. 2022. № 29. Ст. 229. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2137-20>

2. Офіс Генерального прокурора. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування за 2013–2024 роки. Київ: Офіс Генерального прокурора, 2024. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>

3. Гловюк І., Дроздов О., Тетерятник Г., Фоміна Т., Рогальська В., Завтур В. Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану: науково-практичний коментар Розділу IX-1 Кримінального процесуального кодексу України (станом на 25 серпня 2022 року). Вид. 3. Дніпро ; Львів ; Одеса ; Харків : ДДУВС, 2022. 98 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/5179>

4. Лазукова О. В. Особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2018. 276 с.
5. Чорна О. В. Судовий контроль в умовах воєнного стану: чи назріли зміни до кримінального процесуального закону? *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 6. С. 260–266.
6. Moir L. Grave Breaches and Internal Armed Conflicts. *Journal of International Criminal Justice*. 2009. Vol. 7. No. 4. P. 763–787. DOI: <https://doi.org/10.1093/jicj/mqp050>
7. Mariniello, T. Prolonged emergency and derogation of human rights: Why the European Court should raise its immunity system. *German Law Journal*. 2019. Vol. 20, No. 1. P. 46–71. DOI: <https://doi.org/10.1017/glj.2019.3>
8. Ovcharenko O., Kozachenko A., Kabalskyi R., Savchuk O. The Judiciary in Ukraine and Challenges of Wartime: The Protection of Human Rights in Extraordinary Conditions and Prospects of Restoring Military Courts. *Israel Law Review*. 2025. FirstView. DOI: <https://doi.org/10.1017/S0021223725100046>
9. Philip Alston , Jason Morgan-Foster , William Abresch. The Competence of the UN Human Rights Council and its Special Procedures in relation to Armed Conflicts: Extrajudicial Executions in the «War on Terror». *European Journal of International Law*. 2008. Vol. 19, No. 1. P. 161–182. DOI: <https://doi.org/10.1093/ejil/chn006>
10. Постанова Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у справі № 991/5644/22 від 27.06.2023 р. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111720340>
11. Судовий розгляд кримінальних проваджень, пов'язаних з війною, має бути ефективним і справедливим, щоб захистити права потерпілих – суддя ВС. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1455427>
12. Гутник А. В. Застосування домашнього арешту під час воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство: електронне наукове фахове видання*. 2023. № 5. С. 518–524. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.05.93>
13. Застрожнікова К. С. Особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану: теоретико-практичний вимір. *Право і суспільство*. 2025. № 3, т. 2. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.3.2.26>
14. Рогальська В., Дараган В. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження в умовах воєнного стану: окремі аспекти. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 3. С. 677–679. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-3/165>
15. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. Рада Європи. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004

References

1. Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy ta Zakonu Ukrainy «Pro elektronni komunikatsii» shchodo pidvyshchennia efektyvnosti dosudovoho rozsliduvannia «za hariachymy slidamy» ta protydii kiberatakam [On Amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine and the Law of Ukraine “On Electronic Communications” regarding improving the efficiency of pre-trial investigation “on hot pursuit” and counteracting cyberattacks]. (2022). Law of Ukraine No. 2137-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2137-20>
2. Ofis Heneralnoho prokurora Ukrainy [Office of the Prosecutor General of Ukraine]. (2024). Pro zareiestrovani kryminalni pravoporushennia ta rezultaty yikh dosudovoho rozsliduvannia za 2013–2024 roky [On registered criminal offenses and results of their pre-trial investigation for 2013–2024]. Kyiv. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kryminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2>

3. Hloviuk, I., Drozdov, O., Teteriatnyk, H., Fomina, T., Rohalska, V., & Zavtur, V. (2022). *Osoblyvyi rezhym dosudovoho rozsliduvannia, sudovoho rozghliadu v umovakh voiennoho stanu: naukovo-praktychnyi komentar Rozdilu IX-1 Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy* [Special regime of pre-trial investigation and trial under martial law: scientific and practical commentary on Section IX-1 of the Criminal Procedure Code of Ukraine]. 3rd ed. Dnipro; Lviv; Odesa; Kharkiv: DDUVS. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/5179>
4. Lazukova, O. V. (2018). *Osoblyvyi rezhym dosudovoho rozsliduvannia v umovakh voiennoho, nadzvychainoho stanu abo u raioni provedennia antyterorystychnoi operatsii* [Special regime of pre-trial investigation under martial law, state of emergency or in the area of anti-terrorist operation]. PhD thesis. Kharkiv.
5. Chorna, O. V. (2022). *Sudovyi kontrol v umovakh voiennoho stanu: chy nazryly zminy do kryminalnoho protsesualnoho zakonu?* [Judicial control under martial law: are changes to criminal procedural law needed?]. *Aktualni problemy vitchyznianoï yurysprudentsii*, 6, 260–266.
6. Moir, L. (2009). Grave breaches and internal armed conflicts. *Journal of International Criminal Justice*, 7(4), 763–787. <https://doi.org/10.1093/jicj/mqp050>
7. Mariniello, T. (2019). Prolonged emergency and derogation of human rights: Why the European Court should raise its immunity system. *German Law Journal*, 20(1), 46–71. <https://doi.org/10.1017/glj.2019.3>
8. Ovcharenko, O., Kozachenko, A., Kabalskyi, R., & Savchuk, O. (2025). The judiciary in Ukraine and challenges of wartime: The protection of human rights in extraordinary conditions and prospects of restoring military courts. *Israel Law Review*. <https://doi.org/10.1017/S0021223725000113>
9. Alston, P., Morgan-Foster, J., & Abresch, W. (2008). The competence of the UN Human Rights Council and its special procedures in relation to armed conflicts: Extrajudicial executions in the “War on Terror”. *European Journal of International Law*, 19(1), 183–209. <https://doi.org/10.1093/ejil/chn006>
10. *Postanova Kasatsiinoho kryminalnoho sudu u skladi Verkhovnoho Sudu u spravi No. 991/5644/22 vid 27.06.2023 r.* [Decision of the Criminal Cassation Court within the Supreme Court in case No. 991/5644/22 of June 27, 2023]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111720340>
11. *Sudovyi rozghliad kryminalnykh provadzhen, poviazanykh z viinoiu, maie buty efektyvnyim i spravedlyvym, shchob zakhystyty prava poterpilykh – suddia VS* [Trial of war-related criminal proceedings must be effective and fair to protect victims’ rights – Supreme Court judge]. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1455427>
12. Hutnyk, A. V. (2023). *Zastosuvannia domashnoho areshtu pid chas voiennoho stanu* [Application of house arrest under martial law]. *Analychno-porivnialne pravoznavstvo*, 5, 518–524. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.05.93>
13. Zastrozhnikova, K. S. (2025). *Osoblyvyi rezhym kryminalnoho provadzhennia v umovakh voiennoho stanu: teoretyko-praktychnyi vymir* [Special regime of criminal proceedings under martial law: theoretical and practical dimension]. *Pravo i suspilstvo*, 3(2). <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.3.2.26>
14. Rohalska, V., & Darahan, V. (2024). *Zastosuvannia zakhodiv zabezpechennia kryminalnoho provadzhennia v umovakh voiennoho stanu: okremi aspekty* [Application of measures to ensure criminal proceedings under martial law: certain aspects]. *Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal*, 3, 677–679. <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-3/165>
15. *Konventsiiia pro zakhyst prav liudyny i osnovopolozhnykh svobod* [Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms]. (1950). Council of Europe. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004